No 1946 185

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

ZATURDAG, 17 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 September.

In ons voorlaatste Nommer hebben wij het frappant artikeltje, aan den *Moniteur français* uit »Holland" toegezonden, medegedeeld. Ook de *Grondwet* deelt heden dat artikeltje mede en laat het volgen van deze aanmerkingen:

»Opmerkelijk is:

»de bestendige titel van »Koning van Holland" gegeven aan Z. M. den Koning der Nederlanden, in verband vooral met de ook te Parijs niet onbekend gebleven grief daarover gemaakt tegen het Hof van Rome, met den titel van den *Vader* van Keizer NAPOLEON III;

»de minder gebruikelijke term, waarin steeds van den »*Koning van Holland*" wordt gesproken, terwijl in het gewagen van den Keizer, nooit het prædicaat van Z. M. is vergeten;

»de vermelding van den *hoogmoed*, de *voldoening* en *eigenliefde*, die het tijdvak van het Fransche Keizerrijk in »*Holland*" nog steeds opwekt.

»Zou de *Nederlander* — wiens sympathie voor het keizerlijk tijdvak in het algemeen en jegens NAPOLEON III in het bijzonder bekend is — daartegen niet eenig citaat uit BILDERDIJK hebben over te stellen?"

Ongetwijfeld, dus haasten wij ons aan de *Grondwet* te antwoorden! Daartoe heeft de *Nederlander* maar eene greep te doen in B's *Holland's Verlossing*, bijvoorbeeld. Van den anderen kant echter moet het erkend worden, dat de *Nederlander* ook slechts eene greep te doen zou hebben in een anderen bundel, om een citaat te kunnen produceren, volkomen in overeenstemming met den grondtoon van het artikel, uit »*Holland*", niet aan het *Journal des Débats*, maar thans aan den *Moniteur français* toegezonden, en tevens met den toon van hooge ingenomenheid en levendige sympathie, die al meer en meer overheerschend begint te worden in de *Amsterdamsche Courant* en andere half-officieele bladen. Immers zong Bilderdijk niet aldus in zijnen *Vreugdezang*, bij de geboorte van den tegenwoordigen Keizer der Franschen:

„Hef Holland, hef het moedig hoofd,
„Van nieuwen glans omscheenen,
„(Een glans die allen luister dooft!)
„Door damp en nevels henen!

„Juicht, Hollands blijde Choren!
„Koomt, buigt bij 't schomm'lend wiegjen neêr!
„Het is uw borst-, uw wapenweer;
UW HEIL LIGT DAAR HERBOREN!"

De billijkheid vordert te erkennen, dat er veel is wat in Bilderdijk de opgewondenheid van deze regelen verontschuldigt. Men geve echter toe, dat het den Groeninmen niet behoeft te ontbreken aan citaten, die het artikeltje in den *Moniteur* aanvullen en opluisteren.

De *Nederlander* deelt de door ons aangehaalde regelen uit het *Nieuw*, niet Nederlandsch, maar Utrechtsch, *Volkslied* mede, en laat daarop volgen:

»Dit *Volkslied* hebben wij niet gelezen en bepalen ons bij de opmerking, dat, indien de zin dezer meer dan zonderlinge uitdrukkingen niet aanmerkelijk door het verband wordt gewijzigd, we ook thans met het oog op zoodanige *autocratische* en *anti nationale velleïteiten*, herhalen wat we telkens en nog onlangs hebben gezegd:

»De *Constitutioneele regering*, aan den invloed van liberale wanbegrippen onttrokken, is de ontwikkeling eener *vaderlandsche* staatkunde. Een *Coup d'état* en eene, hetzij Ministeriele, hetzij Vorstelijke *autocratie* het even misdadig als verderfelijk redmiddel eener *vrijzinnige* politiek."

De *Nederlander* zal het *Nieuwe* anti-nationale *Volkslied* niet gelezen hebben? Zonderling, meer dan zonderling. 't Moet echter zijn. Doch dan beijvere hij zich er kennis van te nemen. Hij zal dan welligt willen erkennen, dat de zin der aangehaalde regels door het verband geenszins gewijzigd wordt, maar integendeel juist door het verband beteekenisvoller is dan wij hebben willen aanwijzen. Daargelaten staan, doet ons dat lied evenwel niet, evenmin als zoo veel anders, waar wij op dit oogenblik getuigen van zijn. Immers, is het, sinds de April-beweging, niet eenigermate, alsof enkele verdwaasden *à toute vapeur* terug willen tot den staat der dingen van 1785—1795?

Men kent het hoofdargument, dat de generalissimus der geheime genootschappen in de Eerste Kamer aanvoerde, om haar te bewegen »de Wet" goed te stemmen. Neem de Wet aan, dus zeide hij, of de Katholieken zullen door de Protestanten uitgehongerd worden! Alsof de geheime genootschappen, onder de impulzie van den heer van Dam, het daarop niet reeds sinds lang *per fas et nefas* toeleggen!

Algemeene verontwaardiging heeft het onwaardig dreigen van den heer van Dam in den lande te weeg gebragt. Zelfs de *Nederlander*, schoon dan ook op eigenaardig-verraderlijke wijze, is daartegen opgekomen. Om de Protestanten van de verdenking te zuiveren, waaronder zij door den heer van Dam gebragt zijn, hebben eenige protestantsche bladen zich gehaast tegen zijne schandtaal protest aan te teekenen. Van zulke protesten hebben wij reeds een enkel medegedeeld. De *Noord-Nederlander* formuleert het zijne in de volgende bewoordingen:

„Een Protest.

»Bij de mededeeling van een kort uittreksel uit het verhandelde in de Eerste Kamer der Staten-Generaal, bij gelegenheid van de behandeling van het wetsontwerp regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, hebben wij gezegd nader terug te zullen komen op de rede van den heer van Dam van Isselt. Wij achten dit noodig, omdat wij tegen een deel dier rede, tegen de beginselen daarin doorstralende, protest moeten aanteekenen, in naam der menschheid, der Christelijke liefde en van het Protestantisme.

»»En zoo de wet verworpen werd," heeft die spreker gezegd, »zoudt gij dan meenen, dat de Protestanten, die nu gerust en bedaard uwe uitspaak afwachten, even rustig en bedaard de verwerping zouden aanzien? Zij zouden niet naar de wapenen grijpen, zij zouden hun toevlugt niet nemen tot oproer, maar zij zouden hunne eigene regters worden langs den wettigen weg, en dit zoude nog meer rustverstorend, meer dreigend voor den vrede in ons vaderland en vooral diep rampzalig zijn voor een groot deel onzer Roomsch Katholieke mede ingezetenen. — Wat zou er worden van zoovele van onze mede-ingezetenen, indien hun het brood wierd onthouden, dat zij nu, door de ondersteuning der Protestantsche bevolking, kunnen vinden voor hun gezin."

»De heer van Dam moge voor zich zelven, des verkiezende, die beginselen koesteren om wraak te oefenen op onze Katholieke landgenooten, door hun de middelen te onthouden hun brood te verdienen, op het voetspoor van zeker geheim Protestantsch genootschap, hij verantwoorde dat voor *zijn* geweten; maar wij moeten dien spreker ten eenemale het regt ontzeggen, in dien geest te spreken namens de Protestanten die gerust en bedaard de uitspraak der Eerste Kamer afwachten. Onder de duizendtallen zijn er (helaas!) velen die mede hebben gewerkt om de April-beweging te doen plaats grijpen; doch wij zouden die velen te kort doen, wanneer wij hen verdachten, op hunne Katholieke medechristenen te willen wreken, hetgeen het Opperhoofd der Roomsche kerk in hunne oogen heeft misdreven; zoo onchristelijk, zoo onmenschelijk, zoo onverdraagzaam, kunnen zelfs de leiders der zoogenaamde Protestantsche beweging niet zijn. Maar uit naam van duizenden Protestanten, die noch de April-beweging, noch het petitionnement tegen de bisschoppelijke hierarchie, noch dit wets-ontwerp hebben goedgekeurd, ... moeten wij protesteren tegen zulke beginselen. Neen de Protestanten zullen niet vergeten dat liefde het hoofdbeginsel is van de Christelijke godsdienst, eene liefde die zelfs onze vijanden niet uitsluit! En zouden ze dan landgenooten, mede-christenen, die niets tegen ons hebben misdreven, onmeêdoogend verstooten?"

Men weet dat aan het schrijven van de *Amsterdamsche Courant* een bijzonder gewigt behoort gehecht te worden: zij is een half-officieele blad; van hetwelk op goede gronden verondersteld mag worden dat zij nu en dan de medewerking geniet zelfs van leden van het tegenwoordig kabinet.

Hoofdartikelen zijn rariteiten in dat blad. Dagelijks echter verraadt zich de eigenaardige geest, die tegenwoordig in zekere kringen heerscht, in de keus zijner nieuwstijdingen. Die geest spreekt zich, bijv. luide uit in hetgeen in het laatste Nommer der *Amsterdamsche* opgenomen wordt als eene partikuliere korrespondentie, uit Engeland herkomstig. Men leest daar het volgende:

»Meer en meer komen de omkooperijen en kuiperijen die in Ierland bij de verkiezingen hebben plaats gehad en door priesterlijken invloed werden gesteund, aan het licht. Men beklaagt zich over de handelwijze van den lord-luitenant, graaf St. Germans, die bij voorkeur die R. Kathol. met posten schijnt te begiftigen, welke het bewind het meest vijandig waren, en ziet daarin een bewijs van het *verkeerde*, dat er gelegen is in het stelsel, om de ultramontaansche partij in Ierland door toegevendheid te willen bedwingen, *door ambtenaren van gelijke gezindheid aan te stellen*, waarvan het gevolg is (?!!), dat de wetten van het land geene wetten meer zijn in Ierland, en het zuster-eiland thans gerekend kan worden eene pauselijke provincie te zijn, door Engeland onderhouden. Deze toestand van zaken zou thans moeijelijk te veranderen zijn, nadat de beginselen, waarvoor men zoo dikwijls gewaarschuwd is, bespot, veracht of als denkbeeldig voorgesteld werden. De strafbare en somtijds oproerige handelingen (??) van de R. Kath. geestelijkheid werden meestal op eene geestige wijze, en als ware het tot tijdverdrijf voor de lezers der dagbladen vermeld, tot dat nu het oogenblik daar is, waarop het gezag der kroon wijken moet (!!!) voor de uitspraak der R. K. Aartsbisschoppen, onder hunnen Primaat kapittelik volgens instruktiën van den Paus."

Tot zoo verre de *Amsterdamsche*. En heeft men haar inderdaad de aangehaalde regelen uit Londen toegezonden, dan verneme zij, dat zij daar ter stede een korrespondent heeft, die haar deerlijk bij den neus leidt. Voor twijfelachtig evenwel mag het gehouden worden, of zich wel één fatsoenlijk man in Engeland bevindt, die den moed zou hebben om zulke grove onwaarheden naar het buitenland te expedieeren, als wij hier vernomen hebben, — algemeenheden, waaraan, ten blijke der waarheid, geen enkel *feit* is toegevoegd geworden, en die het duidelijk kenmerk des lasters op het voorhoofd dragen. Een Engelschman, in den zin der aangehaalde woorden over zijn land schrijvende, zou ten minste een enkel feit weten aan te voeren, ter staving van zijn regt, om aldus van zijn land melding te maken. Hij zou zich, daarenboven, wel wachten van Ierland, van het zuster-eiland, te gewagen als van eene pauselijke provincie, door Engeland onderhouden," op het eigen oogenblik, dat daar aan Koningin Victoria het schitterendst en allerhartelijkst onthaal gewordt, en dat de protestantsche propaganda aan de vier hoeken der wereld verkondigt, — wij laten in het midden met welk regt? — dat Ierland bijna totaliter anglikaansch wordt!

Maar als een Engelschman de aangehaalde partikuliere korrespondentie uit Londen aan die argelooze *Amsterdamsche* niet kan toegezonden hebben, wie kan haar dan hebben geschreven? Geen antwoord. Het antwoord op die vraag is ook het geheim van de redakteuren van de *Amsterdamsche*. Intusschen bedenke men, dat de fantazie bij die heeren eene groote rol speelt, en dat men er in sommige kringen genoegen in schijnt te vinden de godsdienstige passien bij het volk levendig te houden.

Onze plaatsruimte verbiedt ons in den regel uitvoerig verslag te geven van het ter vergadering van den Raad der hoofdstad verhandelde. Wanneer echter die Raad het administratief terrein verlaat en zich op het politiek terrein begeeft, dan mogen zijne beraadslagingen niet geheel onvermeld blijven. Vooral niet, wanneer die beraadslagingen een onderwerp betreffen, zoo belangrijk als de verkiezingen.

In zijne laatste vergadering heeft de Raad voorn. een besluit genomen, dat, naar onze overtuiging, allerna-

deeligst zal werken op de verkiezingen. Bij dat besluit is bepaald geworden dat er voor de verkiezingen van leden van den Raad voortaan slechts vier stembureaux geopend zullen zijn. Van dezen maatregel moet het gevolg zijn, dat in eene stad, zoo uitgebreid als deze, nog minder kiezers dan tot dusverre aan het verkiezingswerk deel zullen nemen. Voor velen toch zal het zeer bezwarend zijn zich naar een bijna tegenovergesteld gedeelte van de stad te begeven, om daar hunne stem uit te brengen. De strekking van het besproken besluit is dus duidelijk. De deelname aan de verkiezingen, in plaats van vergemakkelijkt te worden, wordt bemoeijelijkt. Dien tengevolge zal het getal kiezers, die aan de verkiezingen deel zullen nemen, vermoedelijk al minder en minder worden. Dit als een onloochenbaar feit te kunnen konstateeren — men gevoelt straks van hoeveel belang dit kan zijn voor eene regering, die gezegd heeft te willen handelen in de »tegenovergestelde rigting."

Opmerkelijk is het, dat het voorstel ter bemoeijelijking der verkiezingen uitgegaan is van den heer Boot, wiens aktieve verhouding tot den tegenwoordigen minister van Binnenlandsche Zaken algemeen bekend is. Zóó kan die heer dan ook verzekeren, dat het door hem ter tafel gebragte voorstel geheel in den geest is van den heer van Reenen. Dat belooft!

Op de beschouwingen van den anti-revolutionnairen heer Wiardi Beckman stellen wij ons voor nader terug te komen. Zonder verdere vooraispraak gaan wij nu intusschen over tot het mededeelen van het besprokene, overgenomen uit het verslag der *Stads-Courant:*

X. Voorstel der heeren Boot c. s. tot het vaststellen eener verordening, houdende verdeeling dezer stad in vier afdeelingen (thans bestaan er zes) voor de verkiezingen van leden voor den gemeenteraad, van welke verdeeling door de voorstellers een plan is ontworpen.

De heer Broms gelooft dat drie stembureaux voldoende zijn.

(De heer van Romunde verschijnt ter vergadering, waarin thans 32 leden tegenwoordig zijn, zijnde de heer Asser afwezig.)

De heer Boot zegt aanvankelijk te hebben gedacht op eene verdeeling in drie afdeelingen, doch dat hij, in overleg met den heer Asser, bij het ontwerpen van een plan van verdeeling, de voorkeur gaf aan vier, om door den verren afstand sommige kiesbevoegden niet te bezwaren.

Den heer Cats Bussemaker wordt op zijn verzoek door den heer Boot eenige inlichtingen gegeven, ten aanzien van de omschrijving van eene der afdeelingen.

De heer Wiarda Beckman treedt in beschouwingen over het kiesstelsel; hij betoogt dat het verkiezingswerk voor de stemgeregtigden zoo veel mogelijk moet worden gemakkelijk gemaakt; waarna hij wijst op het kwaad, dat er ontstaat uit het in praktijk brengen van het schoone stelsel der vrije verkiezingen, namelijk het binnensluipen in de vergaderingen van land, gewest en gemeente van mannen, die ondanks hunnen eigenwaan, ongeschikt zijn tot de betrekking, waartoe de invloed van hunne partij hen heeft verheven, welk kwaad z. i. alleen kan geweerd worden door aaneensluiting van allen die naar geweten stemmen, wier getal klein is, daar niet alle kiezers van hun pligtbesef als zoodanig doordrongen zijn. Spr. meent, dat men alles moet doen om de kiezers naar de stembus te lokken, en in het ontworpen plan ziet hij een bezwaar ter zake van den afstand der stembureaux. Eene andere zwarigheid vindt spr. daarin, dat het voorstel slechts eene partieele strekking heeft, daar alleen de verkiezingen van leden van den gemeenteraad worden geregeld, terwijl het van de regering zal afhangen, in die van leden der Provinciale Staten en Tweede Kamer van de Staten-Generaal op eene meer gemakkelijke, met de hier voorgestelde overeenkomstige, wijze te voorzien. Beter is het dus af te wachten den uitslag der pogingen, bij de Hooge Regering te doen, om de vermindering der onder-kiesdistrikten in die stad te erlangen, van welke poging de voorstellers hebben gewaagd, en welk voorstel spr. gaarne zal ondersteunen.

De heer Boot, den vorigen spr. in diens politieke beschouwingen niet willende volgen, verdedigt echter zijn voorstel, en antwoordt den heer Wiardi Beckman, dat, indien er enkele kiezers zullen zijn, die, volgens de bewering van dien spr., welligt zich niet naar de stembus zullen begeven, omdat de afstand verder is, die kiezers dan thans, door den ijver, waarmede de heer Wiardi Beckman het gewigt van hunnen burgerpligt heeft uiteengezet, zich in veel grooteren getale naar de stembus zullen begeven, zoodat nu met 4 bureaux misschien meer kiezers zullen opkomen, dan met 6 het geval was. Wat betreft het afwachten van den uitslag eener poging bij de hooge regering te doen, dit acht spr. niet noodig. Hij doet opmerken, dat de census voor de door hem bedoelde kiesbevoegden lager zijnde, dan die voor de overigen, getal kiezers voor leden van den gemeenteraad veel grooter is dan dat der kiezers voor de provinciale staten en de Tweede Kamer, zoodat in het getal van 4 stembureaux genoegzaam voor de eerstbedoelden, de laatsten voorzeker er mede kunnen volstaan. De heer Boot gelooft wijders dat, stelt de raad deze verordening vast, de tegenwoordige minister van Binnenl. Zaken, met den last van het verkiezingswerk in de hoofdstad bekend, niet ongeneigd zal zijn dit werk te vereenvoudigen.

De heer Wiardi Beckman vindt juist in die veronderstelling, dat het aan de regering in te dienen voorstel geen tegenstand zal ontmoeten, aanleiding, om dit voorstel de onderwerpelijke verordening te doen voorafgaan.

De heer Teding van Berkhout voert ook tegen het voorstel der heeren Boot c. s. het woord, o. a. bewerende dat bij het minder getal der stembureaux deze meer werkzaamheden zullen hebben; — waarna de heer van Bosse verklaart er tegen te zullen stemmen, alleen omdat z. i. eerst de bedoelingen der regering ten deze behooren te worden gekend.

De beraadslagingen worden gesloten en het voorstel in omvraag gebragt. Bij de stemming wenscht de heer Keer buiten stemming te blijven, op grond dat hij, als nieuw lid, met de zaak niet bekend is en de stukken niet heeft gelezen. De voorzitter wijst echter op art. 30 reglement van orde, houdende verpligting voor ieder lid zijne stem uit te brengen. Dit incident geeft aanleiding tot eenige redewisseling. De heer Fabius wijst op antedenten in den raad, waarbij is gehandeld zooals de heer Keer thans wenscht. — De heer Schimmelpenninck betoogt dat die antecedenten hunne waarde verliezen, als zijnde in strijd met art. 30 Regl. v. Orde. — De heer Teixeira de Mattos deelt te eenenmale de meening des heeren Keer. — De heer Koenen spreekt in een tegenovergestelden geest. Art. 30 Regl. v. Orde is imperatief; zijns inziens zijn de nieuwe leden tot de stemming verpligt. Zij kunnen zich vooraf in de gelegenheid stellen, kennis te nemen der te behandelen onderwerpen. — De heer Backer kan zich met den heer Teixeira de Mattos wel vereenigen. — De heer Bosch van Drakestein daarentegen vindt in art. 45 en 46 Gem. wet, in verband met art. 30 Regl. van Orde, een grond voor de verpligting der nieuwe leden, aan de stemming deel te nemen. — De Voorzitter voert aan dat ook in de Tweede Kamer der Staten-Generaal elk lid, zoodra hij ter vergadering is verschenen, verpligt is zijne stem uit te brengen; overigens is spr., wat de inlichting betreft, welke de nieuwe raadsleden behoeven, het eens met den heer Koenen.

Dit incident blijft zonder eenig verder gevolg, daar de heer Keer zich voor een oogenblik verwijdert en alzoo aan de stemming geen deel kan nemen, welk voorbeeld door den heer Rutgers van Rozenburg wordt gevolgd.

Het voorstel van den heer Boot c. s. wordt daaaop met 21 tegen 9 stemmen aangenomen.

Wij nemen het verslag van 's Konings ontvangst geheel en ongewijzigd over uit den *Nederlander*. Wij behouden ons echter voor op dat verslag eene zeer enkele aanmerking te maken.

Zoo heeft men in ons vorig Nommer kunnen lezen, dat Z. M. de Koning aan het einde der Voorstraat, bij Hoogstdeszelfs binnentreden der stad, »verrast werd door het gezang van een groot aantal kinderen, behoorende tot de verschillende Hervormde armenscholen der stad." De *Nederlander*, om naauwkeurig en volledig te zijn, had daarbij kunnen gevoegd hebben, dat de kinderen, behoorende tot de katholieke armenscholen der stad niet uitgenoodigd zijn geworden tot deelname aan dit huldebetoon. Wel de protestantsche kinderen, ook wel de israëlitische, ook de jansenistische, maar niet de katholieke! Wij maken van deze bijzonderheid melding, ter voorkoming van onjuiste interpretatien.

Men leest in den *Nederlander:*

»Utrecht, gelijk wij reeds zeiden, vertoont zich thans in feestgewaad, op eene wijze, die, ja doet denken aan 1836 en aan den intogt van Willem II, maar toch in vele opzigten verschillende van de wijze waarop men toen de stad versierde; en naar veler gevoelen, die ook verre overtreft.

»Bij de gewone vlag van den top des domtorens geheschen, wappert nu een Oranje wimpel ter lengte van honderd en twintig voet.

»Zoo ergens in ons dierbaar Vaderland dan voorzeker in het oude Sticht huisvest liefde, eerbied en gehechtheid voor het huis van Oranje.

»De geschiedenis van ons Vaderland is één met de geschiedenis van dit Stamhuis.

»Zooals gemeld is, werd Z. M. gisteren morgen bij de Gildbrug ontvangen door den Burgemeester dezer stad, die Z. M. op eene treffende wijze aansprak, en hierbij den Koning de plegtige verzekering gaf, dat in Utrecht liefde heerscht voor het Vaderland, gehechtheid aan den Koning.

»Met warmte heeft Z. M. hierop geantwoord en ook zijne vreugde uitgedrukt, deze stad te mogen bezoeken en reeds nu te mogen bespeuren, welk eene hartelijke ontvangst Hem hier zou te beurt vallen. — (Ongelukkig was op dit oogenblik het weder niet gunstig, daar er eene dikke stofregen nederviel, welke het noodzakelijk maakte den togt niet langzaam voort te zetten.)

»De Koning aangekomen aan het woonhuis van Hoogstdeszelfs Kommissaris, vertooonde zich dadelijk aan de op een gepakte menigte; terwijl inmiddels de stoet langs het hôtel voorbijtrok.

»De stedelijke Regering begaf zich daarop naar het Stadhuis, en mogt daar de eer genieten te ½ 12 ure Z. M. te ontvangen.

»Nadat de Burgemeester de leden van den Raad aan Z. M. had voorgesteld, en hierop door den Koning met groote belangstelling de verschillende merkwaardigheden, als het Archief, de verzameling van oudheden enz. enz. waren bezigtigd, heeft Z. M. welwillend na geteekend te hebben op het album, op het archief aanwezig, en prijkende met de handteekening van Willem I en Willem II, een dejeuner aangenomen, dat de Burgemeester in zijne Kamers had doen gereed maken, en zich daar eenige oogenblikken verpoosd.

»Ten twaalf ure is de Audientie begonnen die bijzonder talrijk was, en geduurd heeft tot half vijf uren.

»Alstoen is de Koning terug gereden naar het huis van den Kommissaris, waar dien middag de hooge autoriteiten de eer hebben gehad met Z. M. te dineren.

»Ten acht ure is de Koning, omgeven van de eerewachten uitgereden, om de illuminatie te zien, die in waarheid *algemeen* en op *vele* plaatsen prachtig was. Op te noemen wat al smaakvol, wat al schitterend, wat al warm gekleurd zich aan het oog der ontelbare menigte vertoonde, zoude eene ondoenlijke zaak zijn.

»Boven alles evenwel blonk het stadhuis uit dat in al zijne lijnen verlicht was, en van de Oudegracht gezien een betooverend gezigt opleverde.

»Z. M. bezigtigde een en ander met blijkbaar welgevallen. Ook nu gelijk des morgens, was de geestdrift onuitsprekelijk, het gejuich alom oorverdoovend. Z. M. te elf ure wederom naar het hôtel teruggekeerd zijnde heeft zich de volksmenigte nog geruimen tijd blijven voortbewegen in de versierde straten, en mogt men aan het einde van dezen eersten feestelijken dag zeggen dat alles in orde was afgeloopen en het schoonste weer de illuminatie had begunstigd.

»Heden morgen ten 11 ure is het Studenten-korps in tegenwoordigheid van de Hoogleeraren, door Prof. Mulder, in de groote gehoorzaal der Akademie met eene hartelijke toespraak aan Z. M. voorgesteld, waarna door HH. Studenten Z. M. eene welkomstgroet werd toegezongen. Nadat de Koning eenige hartelijke woorden had gesproken, is Z. M. onder daverend gejuich vertrokken. Ook zou door Z. M. heden morgen de eerste steen worden gelegd voor de alhier op het Bolwerk *Zonnenburg* nieuw op te rigten Sterrewacht.

Het volgende artikel, in een Engelsch te Brussel verschijnend dagblad voorkomende, zal door velen met belangstelling gelezen worden. Wij vinden daarin eene hulde gebragt aan twee uitnemende Vlamingen, waarmede wij gaarne en van ganscher harte instemmen.

»Antwerpen is het hoofdkwartier der Vlaamsche partij en nergens heeft de koninklijke familie zulk een bij uitnemenheid nationale ontvangst genoten, dan bij het feest door het genootschap ter aanmoediging der taal en der vaderlandsche letterkunde gegeven.

»Om zich van die manifestatie, de merkwaardigste van allen gedurende het verblijf der koninklijke familie, zich een goed begrip te vormen, is het noodig zich te herinneren, dat na de omwenteling van 1830 en de uitdrijving van het huis van Oranje, de aanzienlijkste klassen van België, door een hartstogtelijke voorliefde voor de Fransche taal vervuld werden, schoon het meerendeel der maritime provincien Vlaamsch waren, gelijk zij het tegenwoordig nog zijn; en zonderling, de Vlaamsche taal hield op gedurende verscheidene jaren, zelfs in Vlaanderen de officieele taal te zijn. Een man van genie durfde zich verheffen tegen het denkbeeld om eene nationaliteit te smoren, waarvan de grootste en glorierijkste herinneringen van Vlaanderen en Brabant verbonden waren. Henri Conscience was aanvankelijk eenvoudig soldaat en tegenwoordig is hij de grootste Vlaamsche schrijver van Belgie. In die pogingen werd hij ondersteund door de Laet en andere talentvolle en werkzame mannen, die aan verscheidene nieuwsbladen en revues het daarzijn gaven, die den stroom keerden en het gebruik der Vlaamsche taal wederom in een aantal officieële stukken deden aannemen.

»De laatste uitwerking dier pogingen was de oprigting eener maatschappij, een soort van Vlaamsch Instituut voor letterkunde en schoone kunsten, *Taal en Kunst* genoemd, welke maatschappij veel bijval vond en de laatste dagen aan den Koning en aan de koninklijke familie het schitterendste der feesten gegeven heeft. Het gansche plein der societeit was bedekt en versierd met een overvloed van schitterende versiersels en vonkelende lichten. Op de koninklijke estrade stond de Gouverneur der Provincie Antwerpen en neven hem de Graaf van M... een afstammeling van het geslacht des dapperen van ... nix, die in de XVI eeuw Antwerpen tegen Alexander

..., Hertog van Parma verdedigde. Die edelman, tegenwoordig grootmarschalk van het paleis van Koning Leopold, is degene die de wonderschoone feesten van Brussel georganizeerd heeft.

Alles herinnerde aan het vroegere Vlaanderen. De opschriften waren van zeer karakteristieken aard, als de hier volgende: *De Vlaamsche taal in Vlaanderen*, te kennen gevende, dat de societeit in geenen deele vijandig jegens de Waalsche provinciën is; *de reusachtige eik is oorspronkelijk een nietige eikel*; en een citaat uit de kommentariën van Cæsar: *De meeste Belgen zijn van Germaanschen oorsprong.*

Het merkwaardigste wat op dien feestavond plaats had was de redevoering van den Heer Conscience. Hij sprak van den Hertog van Brabant, die in het Oosten reizende in de keizerlijken tuinen eene lelie van uitstekende schoonheid zag. Hij smeekte over Leopolds hoofd des hemels zegen af en drukte den wensch uit, dat de achtergebleven der bij het feest tegenwoordig zijnde personen hem hulde mogten brengen; in de stoute vlugt zijner welsprekendheid, schetste hij, hoe hij voor zijn oogen den hemel zag opengaan, waaruit de Godheid zelve de koninklijke dynastie zegende. Tot het aardsche teruggekeerd, zeide hij, dat, mogten ooit staatkundige wolken het koningschap bedreigen, de kreet van gansch België, die, zou zijn, waarmede eertijds Maria-Theresia werd begroet: *Moriamur pro rege nostro*! Vlamingen! wat zegt gij? En: *Leve de Koning*! leve de Koning! was de kreet die als de donder de zaal deed daveren.

Ten einde elk misverstand te voorkomen, moet gezegd worden, dat de strekking en het doel van dat genootschap volstrekt geene betrekking heeft op het thans bestaande gouvernement in Frankrijk, of dat in Frankrijk zou kunnen bestaan. De aanvallen waaraan de Keizer en de Keizerin der Franschen blootgesteld zijn geweest en die aan Koning Leopold zooveel verdriet veroorzaakt hebben, zijn niet van de zijde der Vlamingers gekomen, maar wel van de in België wonende fransche demokraten, die van de in het land heerschende vrijheid van drukpers misbruik maakten. Het vlaamsche element vormt wel een kontrast, maar is volstrekt niet in strijd met de fransche provincien van België. Niemand erkent gereeder dan de Vlamingen dat de ijzerfabrieken te Luik en Namen de schoonste paarlen der industrieele kroon van België zijn.

»Op hun eigen grondgebied blijven de Vlamingen in eene verdedigende stelling, zij vallen niet aan, en het zou ongerijmd zijn te veronderstellen, dat zulk een element zou kunnen verloren gaan, als ware het een of ander onbekend dialekt van Kornwallis of Bretagne. Het is derhalve een voor de Franschen in België vereerende omstandigheid, dat zij goedwillig hebben toegegeven en toegestemd, dat de Vlaamsche taal wederom in Vlaanderen voor de plaatselijke administratiën de officieele taal zou zijn."

Wat is dat toch eigentlijk, wat daar op dit oogenblik in China voorvalt? Men hoort gewagen van eenen opstand over het gansche rijk, van het christelijk karakter der opstandelingen, van eene wegzinkende dynastie en van eene andere dynastie die hare aloude regten herneemt? Wij hopen dat onze eigene revolutionnairen ons den tijd gunnen om al deze belangrijke vraagstukken met eenige volledigheid te bespreken. Voorshands bepalen wij ons tot de mededeeling van den onderstaanden belangrijken brief van een Missionaris, en de laatste aflevering van de *Annalen de la propagation de la foi* publiek gemaakt, uit welken brief men verneemt welk schijnbaar luttel begin deze kolossale opstand gehad heeft.

Zika-Woi, 25 Julij 1851.

»Een groote gebeurtenis schijnt in China te worden voorbereid. Er is niets minder op handen dan eene verandering van Dynastie, en bijgevolg de uitdrijving der Tartaren. De KouangSi is opgestaan tegen den jongeren Keizer, en de opstand neemt van provintie tot provintie toe. De keizerlijke troepen zijn reeds twee of driemaal door de opstandelingen geslagen, die zich reeds een Keizer hebben verkozen. Evenwel maakt Hien-foun in zijne bulletins gewag van overwinningen, en ten bewijze van zijne zegepralen, heeft hij bij de laatste teregtstelling te Canton, eenige krijgsgevangenen laten straffen. Maar van een anderen kant voeren de Tartaren veel hairvlechten mede, namelijk de staarten, die hunne dooden hebben gedragen, en die zij opzamelen, ten einde den overledenen de eer te bewijzen, welke hen toekomt. De opstandelingen dragen geen staarten: Chinezen van oorsprong, schijnen zij de beweging met behendigheid te leiden, en vinden onder de soldaten die tegen hen optrekken, waarschijnlijk menig bondgenoot. Vele bevelhebbers afgezonden om den opstand te dempen, en niets hebbende kunnen verrigten om den voortgang er van te stuiten, hebben zich verhangen ten einde een nog strenger behandeling van wege den Keizer te ontgaan. Drie hunner waren onlle vervolgers van de christelijke godsdienst; de andere in overeenstemming met de burgerlijke overheden, en met het doel de vruchtbaarheid hunner pogingen voor het oog van Hien-foun te verschoonen, hebben het gouvernement berigt, dat de meeste opstandelingen christenen waren, bijgestaan door de Engelschen. Het is echter zeer zeker dat er onder hen noch christenen noch Engelschen zijn; want hun land is van de zeehavens ver verwijderd en wij tellen er geen enkelen neophyt.

»De oorsprong van den opstand heeft zich dus toegedragen:

»Tijdens den inval der Tartaren in China is een groot aantal Chinezen van de provincie KroangSi naar het gebergte gevlugt, zij hebben er hun woonplaats gevestigd, en onttrokken zich alzoo aan de heerschappij der nieuwe overwinnaars. Zij veranderden niets in hunne oude gewoonten, en bovenal bleven zij hunne haren ongevlochten dragen. Zij stonden bekend onder den naam van Miao tzi. Vele hunner leefden slechts ten koste der bewoners van de vlakte en bragten hun leven door met de reizigers te berooven. Op het einde van het vorige jaar was een rijk koopman genoodzaakt eene reis te doen, en hij had de voorzorg een gevolg met zich te nemen. Op weg werd hij door eene bende roovers besprongen, maar hij bood met zijne lieden een fellen wederstand, zoodat twee der roovers gedood werden, de andere namen de vlugt. Eenige mijlen verder nam de handelaar met zijn geleide eene verkwikking, en men verheugde zich in den gelukkigen uitslag van het voorgevallene.

»Gij hebt weinig rede om u te verblijden, antwoordde men hem, want gij hebt twee menschen gedood; de roovers zullen zeker in grooter getal en welgewapend terugkomen, en wat denkt gij alsdan te doen? Er blijft u slechts één middel over; hier in de nabijheid woont een man die als bemiddelaar dient tusschen de roovers en hen die er mêe onderhandelen willen; gij moet hem opzoeken en doen wat hij u zal zeggen.

»De koopman haastte zich dien raad op te volgen. Toen hij zijne verlegenheid had te kennen gegeven en vooral wat er met die twee menschen gebeurd was, zeide de bemiddelaar, dat het niet gemakkelijk was hem uit die moeijelijkheden te redden, hoewel de roovers zich gewoonlijk aan zijne beslissing onderwierpen; doch zoo hij eene zekere som wilde geven zou hij beproeven wat er aan te doen was. Naauwelijks was de overeenkomst getroffen, of eene menigte roovers drong het huis binnen en verklaarde dat zij den moordenaar zouden straffen. De koopman meer dood dan levend, wierp zich op de knieën en verzocht om vergiffenis en om het leven. De bemiddelaar kwam hem te hulp en zeide dat hij de bergbewoners gedood had zich verdedigende en dat hij ze niet kende; dat zoo hij geweten had met wie hij te doen had, hij ze zeker eenig geschenk zou hebben aangeboden en alles hiermede zou zijn afgeloopen. Thans was hij bereid de helft van zijn vermogen af te staan. Na eenigen tijd onder elkander geraadpleegd te hebben, antwoordde de hoofdleider der bende, dat wijl de koopman hem vergiffenis vroeg zulks voldoende was, en zij verwijderden zich.

»Weinig tijds daarna, de madarijn van het land vernomen hebbende wat er gebeurd was, geloofde de gelegenheid gunstig, om zich eene aanzienlijke geldsom te verschaffen. Hij beschuldigde dan den bemiddelaar, van in verstandhouding te staan met de roovers, liet hem oogenblikkelijk opligten en in de gevangenis werpen. Op het vernemen dezer tijding werden de roovers verwoed. »Hoe! riepen zij, deze man, die slechts tusschen beide komt om 't regt te handhaven, wordt zoo behandeld door de barbaarsche Mantchous. Wij zullen hem wreken." — Terstond verzamelden ze zich, trokken op den mandarijn los, maakten zich van hem meester en hingen hem op. Deze daad maakte de toestand van den bemiddelaar nog hagchelijker, die naar de groote stad werd overgebragt, waar hij spoedig in de gevangenis stierf. Toen riepen de roovers: »Hij is vergiftigd; maar wij zweeren het, hij zal gewroken worden!"

»Dien ten gevolge vereenigden zich de hoofden, om de Tartaren een oorlog aan te doen op leven en dood. Een geleerde des lands, die den graad van doktor heeft, plaatste zich aan hun hoofd. Hij draagt thans den titel van koning en noemt zich Ngang-ping. Overal vermindert hij de belastingen en verleent hulp aan ongelukkigen; wijl hij een Chinees van oorsprong is, heeft hij natuurlijk geheel China voor zich; maar ieder vreest zich in ongelegenheid te brengen, en wacht bedaard den uitslag der worsteling af.

»Wegens geruchten, geheel ten onregte tegen hen verspreid, vreezen de Christenen voor eene meer algemeene vervolging; ik zeg meer algemeen, omdat er altijd in eenige gedeelten der binnenlanden van dit rijk vervolging heerscht.

»Tinguy,

»*Missionaris der Societeit van Jezus.*"

Van regeringswege zijn heden aan de Kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam, ook ter mededeeling aan de Kamers van Rotterdam en Dordrecht, verzonden twee besluiten van den gouverneur generaal van Nieuw Zuid-Wales (Australië) in rade, strekkende: het eerste, om het deserteren der manschappen van vreemde schepen te voorkomen; het tweede, tot regeling van het verband door reeds ondersteunde landverhuizers in de kolonie aan te gaan, enz.

Z. M. heeft aan Jhr. Mr. C. W. E. C. de Geer, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester van Bunnik, Odijk, Werkhoven en Rijnauwen; en benoemd tot president der arr.-regtb. te Haarlem, Mr. W. H. van Voorst.

De Minister van Binnenlandsche Zaken maakt bekend, dat uit hoofde der voorgenomen verplaatsing van het Rijks archief die instelling van 26 September aanstaande tot op nadere aankondiging zal gesloten blijven.

Volgens het daarvoor vastgestelde programma, zal de opening van de vergadering der Staten-Generaal, Maandag 19 September aanstaande, met gebruikelijke plegtigheden geschieden. Z. M. de Koning zal ten één ure van het Paleis naar de vergaderzaal afrijden.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven op 14 September: 60 cholera lijders, 8 herstelden en 32 overledenen. (*N. R. C.*)

Direkte belastingen *f* 11,959,189.69½; In- en uitgregten en scheepvaartregten *f* 3,335,064.69; accijnsen *f* 13,078,890.44½; waarb. en bel. der goud- en zilverwerken *f* 142,868.59½; indir. bel. *f* 7,027,045.59½; opbr. der posterijen *f* 950,543.61; opbr. der staatsloterij *f* 275,839.50. Totaal *f* 36,779,442.03. De raming bedroeg *f* 36,292,264.89. De opbrengst over hetzelfde tijdvak in 1852 heeft beloopen *f* 36,206,473.93.

Overzigt van de opbrengst de middelen (hoofdsom en opcenten) over de acht eerste maanden van 1853:

Te Eindhoven is tot wethouder herbenoemd, de heer J. H. van Lierop Tz.

'sGRAVENHAGE, 15 Sept. In de residentie is aangekomen, en aan het *Hôtel de l'Europe* afgestapt Jhr. R. H. O. Sandberg, lid van gedeputeerde staten van Limburg, komende van Maastricht.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Sept. Ofschoon de Keizer van Rusland de door den Sultan verlangde wijzigingen in de Weener nota heeft verworpen, trekt hij echter zijn voorloopig gegeven goedkeuring niet in, vermits hij het voorstel door de mogendheden gedaan, wenscht gehandhaafd te zien.

— Men verneemt uit Konstantinopel dd. 5 Sept., dat de Hospodars van Moldavië en Wallachije, met toestemming van den Sultan, in de vorstendommen zullen blijven.

De oorlogstoerustingen gaan onafgebroken voort, en het fanatismus der Turken wakkert dagelijks aan.

— In den ministerraad is men tot het besluit gekomen om den prijs van het brood, die van regeringswege was vastgesteld, voortaan weder geregeld zal worden naar de marktkoersen. Ten einde echter het volk te gemoet te komen, zal men op nieuw het stelsel van bons bezigen, gelijk dat tijdens het bewind van koning Louis-Philippe, in 1846 in werking is geweest.

— Bij het ministerie van marine heerscht de grootste bedrijvigheid. De Fransche vloot, die thans uit 400 schepen bestaat, zal, wanneer de werkzaamheden in de verschillende havens des rijks met denzelfden ijver worden voortgezet, binnen den tijd van één jaar, geduchter zijn dan zij ooit geweest is. Het zal genoeg zijn zich hiervan een denkbeeld te vormen, wanneer men weet, dat Frankrijk dan minstens 50 linieschepen en even zoo veel fregatten zal bezitten, waaronder 15 van den eersten rang.

Binnen den tijd van twee jaren zullen er 50 millioen aangewend worden voor den aanbouw van nieuwe schepen en materiaal. Alleen voor de stoomketels en machines zullen er in de twee jaren 8 millioen besteed worden. De bevoegdheid, die den ministers gegeven is, om zich in het toegestane krediet op hun budget vrijelijk te bewegen, zonder gebonden te zijn aan de specifikatie der onderdeelen, stelt hun in staat, om buitengewone werken te ondernemen. Eene bezuiniging, die op eene rubriek verkregen wordt, strekt om voor eene andere weer meer te kunnen aanwenden.

ENGELAND.

LONDEN, 14 September. De *Times* beweert, dat de komst van den Keizer van Rusland in het kamp te Olmutz niets anders ten doel heeft, dat het uitoefenen van een persoonlijken invloed op den nog jeugdigen Oostenrijkschen Keizer, en hem over te halen om zich geheel te vereenigen met de Russische staatkunde. Het naaste doel hiervan zou zijn, om door Oostenrijkschen

invloed de overige mogendheden van het spoor te brengen, en op die wijze de overweldiging van het Ottomanische rijk gemakkelijk te maken.

— De weekbladen laten zich in zeer bittere bewoordingen uit over de Oostersche quæstie. Zij zijn bitter in alle rigtingen, voornamelijk tegen Rusland; ook wel tegen de andere mogendheden en kabinetten, met inbegrip van dat van Lord Aberdeen, zonder daarom in staat te zijn positive mededeelingen te doen. De *Spectator* zegt, dat in zijn oog de toestand raadselachtig geworden is. De gekombineerde politiek der voormalige tegenstanders Aberdeen en Palmerston, de eenstemmigheid of de tweedragt in den boezem van het Engelsche kabinet, het verbond met Frankrijk, de rol, welke Lord Stratford te Konstantinopel speelt, en nog veel meer, — dat alles is met zulk een digten sluijer omgeven, dat het tot nu toe steeds vergeefsche moeite was, een duidelijk inzigt te verkrijgen. Slechts één ding wil de *Spectator* met zekerheid weten, namelijk dat Prins Albert geen deel heeft aan de staatkunde van Lord Aberdeen, dat het belang der kleinere duitsche hoven door hem niet op den voorgrond werd gesteld in den raad der kroon (waarvan de *Leader* hem beschuldigd heeft); dat de Prins zich van alle inmenging in de buitenlandsche staatkunde van Engeland onthoudt, en slechts daar waar het sociale verbeteringen geldt, medewerkt. — De *Examiner* laat zich vooral in scherpe bewoordingen uit; in zijn oog is Turkije het lam, Rusland de wolf; en nu verlangt de wolf van het magtelooze lam de geschreven verzekering, dat het de oude verdragen niet zal verbreken. Het lam heeft evenwel nooit gedacht aan het verbreken van verdragen, en de wolf heeft het er te gelijk van beschuldigd. — Uit het aangevoerde kan men zich een denkbeeld maken van de stemming der Engelsche weekbladen; zij rigten de pijlen hunner polemiek naar het noorden, naar het zuiden, naar het oosten en naar het westen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 12 Sept. Volgens tijdingen uit Konstantinopel ontvangen, had men aldaar gesteendrukte plakaten aan de muren gehecht, bij welke de Muzelmannen worden opgeroepen tot den heiligen strijd tegen de Russen, de tegenwoordige ministers worden er voorts in beschuldigd van lafheid, omdat zij de Weener nota niet stellig en geheel hebben verworpen. De politie heeft de meeste dier geschriften laten wegnemen; zij zijn echter gretig door een groot aantal personen gelezen. De vertegenwoordigers der vier groote mogendheden hebben gemeend bij de Porte een ernstig vertoog te moeten indienen over dit onderwerp.

BERLIJN, 14 Sept. Er zijn in het begin dezer maand afgevaardigden te zamen gekomen van Nederland, Pruissen, Oostenrijk, Beijeren, Wurtemberg, Saksen en Hannover, om de tusschen die Staten bestaande overeenkomst betrekkelijk de telegraaph-kommunikatie te herzien. Uit het Berlijnsche blad de *Zeit* verneemt men dat deze konferentie reeds besloten heeft tot verscheiden niet onbelangrijke wijzigingen der overeenkomst.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 16 September.

ONDERTROUWD (16 Sept.): J. Brouwer Ancher Jr. met C. J. A. H. Weeningh.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 16 September.

GRAANMARKT.

Tarwe *f* 10 a *f* 15 hooger met veel handel; verkocht in Entr.: 129 ℔ b. Pools. *f* 405; 131 ℔ r. Silesische *f* 395; 128 ℔ Rostocker *f* 370; 124 ℔ ger. Norder *f* 330; in cons.: 130 ℔ witb. Pools. *f* 420; 130 ℔ b. dito *f* 416, *f* 417; 127 ℔ Mecklenb. *f* 375; 127 ℔ b. Pools. *f* 401.

Rogge bij partijen *f* 5 hooger; verkocht in Entrepot: 114, 120 ℔ Odessa *f* 211, 234; 117, 118 ℔ Petersb. *f* 232, 235; 118 ℔ jar. Archangel *f* 230; in Consumtie: 114, 120 ℔ Odessa *f* 218, 241.

Garst merkelijk hooger; 112 ℔ n. Deens. *f* 218; 100 ℔ Old. Winter *f* 185.

Haver prijshoudend; 85, 88 ℔ o. fijne *f* 133.

Koolzaad. Gering Fransch 53 £. Op 9 vaten Olie dadelijk [illegible] *Lijnzaad* flaauw: 110 ℔ Calcutta *f* 325; 112 Petersburger *f* 220. *Raapolie* op 6/w. *f* 40, Vliegend *f* 39; 1°. Mei [illegible]; Oct. *f* 39¾; Nov. 40¼, 40; Dec. *f* 40, ¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31½; Vliegend *f* 30¾; 1°. Maart, April en Mei *f* 30. *Hennepolie* op 6/w. *f* 39; Vliegend *f* 38.

SCHIEDAM, 15 Sept. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Arendsburg *f* 301 3/m.; 146/2 ℔ Koersche *f* 275 kont., *f* 278 3/m. — Gerst. Verkocht: 130/2 ℔ Koersche *f* 238 3/m. — Moutwijn *f* 22,—; Jenever *f* 26,50, Amst. Proef *f* 27,75, per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

DELFT, 15 Sept. Boter: eerste kwaliteit *f* 50 a 52; tweede *f* 46 a 49.

ANTWERPEN, 15 Sept. *Koffij*. Op nieuw tamelijk belangrijke zaken in St. Domingo gedaan; bedragende ongeveer 2600 balen. De markt blijft zeer ferm.

Graanmarkt. De prijzen van Tarwe en Rogge hooger, heden ter beurs veel zaken afgedaan, waaronder veel op spekulatie.

Peper. Wij hebben den verkoop vernomen van ongeveer 1000 balen, die pr. *Navarino* van Singapore verwacht worden.

Rijst. In Arracan zijn heden eenige zaken gedaan. Onder anderen 1300 zak gepelde Arracan in entrepot en 500 zak id. in konsumptie tot stijve prijzen.

LONDEN, 14 Sept. *Suiker.* Gedaan voor Amsterdam ongeveer 800 kist wit Bahia zeilende tegen 23 s. In Gestampte tamelijk veel zaken voor export. tot goede prijzen.

Koffij. In Natif weinig omgegaan; men wil niet afgeven tot lagere prijzen. Uit de veilingen teruggetrokken 552 balen a 47 s. 6 d. voor ordinaire, dat de volle waarde is. Plantage niet lager, maar weinig vraag.

Rijst. Gedaan eene lading zeilende Aracan, onder Nederl. vlag, tot 10 s. 6 d. voor eene naburige haven. Men heeft het bod van 10 s. 9 d. geweigerd voor de lading der *Isabelle*, Engelsche vlag.

Thee. In Congo minder zaken. De prijzen blijven ferm en de houders hebben veel vertrouwen in het artikel.

Talk. Levendige markt; de prijzen zijn gestegen; 34 s. 6 d. in loco.

Graanmarkt. Tarwe ferm, en 1 a 2 s. hooger dan ll. Maandag. Amerikaansch Meel gezocht en 1 s. hooger. In Gerst wordt weinig aangeboden; de prijzen voor de verkoopers gunstig.

LIVERPOOL, 14 Sept. *Katoen.* De markt blijft loom, zonder prijsverandering. Verkocht 3000 balen.

BORDEAUX, 11 Sept. *Voorloop.* 3/6 1 fr. hooger tot fr. 194 disponibel.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		15 SEPT. 4½ u. gebl.	16 SEPT. 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	62¼	$62\frac{7}{16}$ a	$62\frac{11}{16}$	62½
Dito Dito	3	76	75⅝	76	75⅝
Dito Dito	4	$94\frac{11}{16}$	94⅛	94⅝	94⅛
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndic.	3½	93½			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg.	»				
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien	»				
BELGIE, Obligatien 1844	»				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	52	52⅛	52½	52½
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	22¼	$22\frac{5}{16}$	$22\frac{5}{16}$	$22\frac{5}{16}$
Dito	3				
Dito Binnenl. à 6/m.	»	42⅛	$42\frac{1}{16}$	42⅛	
Coup. Bewijzen		5⅛	$5\frac{1}{16}$	$5\frac{5}{16}$	
Amortisable Schuld					
PORTUGAL te Londen	5	38⅞	38⅞	39⅛	$38\frac{15}{16}$
Dito uitgestelde		17			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅛	108⅛		
Dito Dito 1828 en 1829	»	107¼	108		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»		97¼	98	
Dito	4	99½			
Dito bij *Hope*		[illegible]			
Dito bij *Stieglitz en C°*	4	91½	91½		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito	4				
POLEN, Certifikaten	4				
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*.					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	80⅝	$80\frac{11}{16}$	80⅞	
Dito 1852	»	$80\frac{5}{16}$			
Dito 1847	2½	41⅝	$41\frac{9}{16}$		
Dito 1851	2½	41½	$41\frac{9}{16}$		
Dito 1849	5	93⅛	94		
Ween. Bank bij *Goll en C°*	»	87			
Dito	4				
Letter B	5	93⅞	94		
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	97⅞	98⅛		
Dito Leening 1843	5				
PERU	4½		76		
MEXICO Nieuwe	3	24	$24\frac{5}{16}$		
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2	21¼			
Dito Uitgestelde		9⅝	8⅞	9⅛	
ECUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde 23⅞, 24, 24.

Hollandsche fondsen waren aanvankelijk tot veel verhoogde prijzen zeer gezocht, doch sluiten bijna als gisteren, 4 pCt. zelf ¼ lager; in Buitenl. effekten was de markt over het geheel zeer geanimeerd zoowel in handel als prijzen.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt, Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56	Livorno	2/m.	*f* 39⅛
»	zigt	» 56⅛	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55⅝	Petersburg	»	» 1.88
»	½/m.	» 55⅞	Weenen	6/w.	» 31⅞
Madrid	3/m.	» 244	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 244	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 241	Hamburg	2/m.	» $35\frac{5}{16}$
Bilbao	»	» 242	»	zigt	» $35\frac{11}{16}$
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,67½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,77½
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 15 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55, 1840/1842 4½ pc. [illegible] 1852, —; Spanje 1—3 pc. 22; Binnenl. 3 pc. 42⅛; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84¼.

PARIJS, 15 Sept. Fransche 3 pc. 77.—; 4½ pc. 104.00; Spanje 3 pc. Binnenl. 42⅛; [illegible] 1 pc. 22; Russen 4½ pc. 99½.

LONDEN, 15 Sept. Cons. kont. 95⅛ a —; op tijd 95⅛ a —; Braz. 100 a 102; 1829/39 100 a 102; 1852 98 a 99; Den. 3 pc. 81 a 83; 5 pc. 102 a 105; Ecuad. 4½ a 5; Gren. 21 a 22; Uitgest. 8½ a 9; Mexiko Nieuwe 24¼ a 24½; Peru 4 pc. N. 78¼ a —; Uitgest. 53 a 56; Rusl. 1822 5 pc. 112 a 11[illegible]; (N.) 4½ pc. 99½ a 100½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 43 a 44; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21¾ a 22¼; 3 pc. 45¼ a 46¼; Coup. cert. 5⅛ a 5¼; Passive 4½ a 5; Holl. 2½ pc. 6[illegible] a —; id. 4 pc. 97¼ a —; Venez. 37 a 39; Uitg. 14 a 1[illegible].

WEENEN, 15 Sept. Met. 5 pc. 92⅜; Bank-Aktien 1320; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 10.48; Zilver —.

BERLIJN, 14 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 92½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 96½; Pools. 4 pc. 91¼; Loten fl. 500 9[illegible]; Oost. Met. 5 pc. 95½; Amsterdam zigt 142¼, id. 2/m. 141⅛.

HAMBURG, 14 Sept. Rusl. Cert. 104; Oostenrijk Met. 5 pc. 93; Spanje 1—3 pc. 21; Binnenl 3 pCt. 39⅞.

FRANKFORT, 15 Sept. Met. 5 pCt. 84¼; W. Bank-Actiën 1458; W. Loten fl. 250, —; Spanje 1 pCt. 22¼; [illegible] 3 pCt. 42¼; Wissel op Weenen 108½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 15 Sept. J. Ouwehand, Willem de Clercq, Batavia. J. Maresca, Tito, Odessa. - C. Agril, Heinrich, id.

ADVERTENTIEN.

(3279) GETROUWD: W. W. PRINZEN,
van *Gemert*,
met
HELMOND, 14 Sept. 1853. M. F. VAN GLABBEEK.

(3276) Heden overleed, tot onze bittere droefheid, na een smartvol lijden van bijna 3 jaren, vroegtijdig voorzien van de H. H. Sacramenten, onze geliefde Broeder en Behuwdbroeder ANTONIUS VAN DIJK, in den ouderdom van 47 jaren.

Uit aller naam,
TULL IN 'T WAAL, J. VAN DIJK,
13 September 1853. K. Pr. en Kap.

Barthelemy's Anti-Cholera Arcanum.

Wie deze Kruiden-Artsenij in huis heeft, kan met minder vrees de toekomst verbeiden.

Als voorbehoedmiddel gebruikt, zuivert zij het bloed van alle Ziekte-bestanddeelen.

Wat zij als geneesmiddel tegen de ons dreigende ziekte vermag, leze men pagina 16, 17 en 20 in de kleine, uit het Duitsch vertaalde Brochure »*Mededeelingen over Barthelemy's Arcanum*" die voor 25 Cts. in het Verkoophuis [illegible] te verkrijgen zijn.

De Heer von CARNAP, *President-Burgemeester* in ELBERFELD, de Heer HENRY ALBERS, *Consul der Vereenigde Staten* in de Rijnprovincie, en duizende der respectabelste ingezetenen dezer naburige landstreek, getuigen in openbare geschriften ten gunste van dit, in deze tijden, onschatbaar middel.

Een door de Konink. Pr. Regering daartoe opzettelijk benoemde geneeskundige Commissie, heeft het onderzocht en verklaard, dat het een planten-extract is, en dat het *volstrekt niets bevat wat voor de gezondheid schadelijk zijn kan.* Niemand behoeft dus bevreesd te zijn het als voorbehoedmiddel te gebruiken. (328[illegible])

J. WATERREUS te Delft

verlangt eenen **ONDERMEESTER.**

(328[illegible])

(5281) Door den Uitgever G. B. VAN GOOR te Gouda wordt met succes gedebiteerd:

DE ONVERMOEIDE

SPEELMAKKER

OF VOLLEDIGE VERZAMELING VAN NUTTIGE EN AANGENAME

SPELEN, UITSPANNINGEN, LIGCHAAMSOEFENINGEN EN ANDERE BEZIGHEDEN,

Zoowel in huis als in de openbare lucht.

Voor Jongens en Meisjes.

Versierd en opgehelderd door eene menigte fraaije

HOUTSNEÊ-FIGUREN.

Eenig in zijne soort mag dit Werkje genoemd worden, en onmisbaar tevens, voor elk die gezonde Ligchaamsbeweging en Oefening van den geest, in uren van uitspanning van wakkere Jongens en Meisjes, nuttig en aangenaam oordeelt. Aan den deugdelijken inhoud gaat een bevallig uiterlijk gepaard, daar het geheel door vele keurige Houtsneden is versierd. Zonder twijfel maakt deze *Speelmakker* dan ook het beste gezelschap uit, waarmede de jeugd kan kennis maken.

Prijs ingenaaid *f* 3.00, in linnen band met vergulden stempels *f* 3.40.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.